

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno ilustrirano prilogo „Dražinski prijatelj“.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri 2. Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi. Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana pisna se ne sprejemajo. V njegovih slušajih se je posluževati telefona tiskarno štev. 63.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri št. 2. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s priloženo je za vsako leto naprej po pošti K. 6.—, za pol leta K. 3.—.

Posamezne številke po 6 v.

Cena inseratov je 10 vinarjev za enostopno pet vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno - hranilačnega računa štev. 64139.

Kraljev umor v Lizboni.

Svobodomiselni nauki, da ni Boga, i.e. višje oblasti, ne pravne odgovornosti, so obrodili minolo soboto v glavnem mestu male portugalske države grozen sad. Zarotniki anarhisti so umorili na javni ulici portugalskega kralja Karola I. in njegovega najstarejšega sina prestolonaslednika Ludovika Filipa ter ranili mlajšega princea Emanuela. O tem zločinu, ki ga obsoja ves kulturni svet, podajemo čitateljem te-le podatke.

Kako se je izvršil umor?

Kralj Karol in kraljica Amalija sta se vračala v soboto dne 1. febr. popoldne s svojima dvema sinovima v odprtem vozu iz vile Vicioze v Lizbono proti svoji palači. V vozu sta sedela na eni strani kralj in kraljica, na drugi prestolonaslednik in mlajši princ. Ko je zavil voz iz Trgovskega trga na Arzenalsko cesto (bilo je ob 5. uri in 10 minut zvečer), je skočilo proti vozu več mož oboroženih s kratkimi petcevnimi repetirnimi puškami, ki so jih držali prej skrite pod sukojami. V trenutku so začeli hitro streljati na kraljevo družino. Vsak napadalec je izstrelil pet patron. Kralja Karola so zadele tri kroglice; ena v tilnik, ena v prsni in ena v vrat, ki je prebila glavno žilo. Prestolonaslednika so zadele tri kroglice v glavo. Drug. kraljev sin je bil nekoliko zadet v roko in čeljusti. Komaj so počili prvi strel, se je pogumno dvignila kraljica Amalija, da bi s svojim lastnim telesom branila sinova pred puškami zločincev. — Kralj je bil takoj mrtev. Njegovo truplo so prenesli v arzenal. Mrtvega kralja sta spremljala v arzenal kraljica vdova in mlajši ranjeni sin. Prestolonaslednik je še nekaj časa dihal, a je, prenešen v arzenal, umrl. Kraljevo truplo je bilo vse krvavo.

Koj po umoru.

Ob napadu je kočijaž naglo pognal konje, a bil tudi sam ranjen. Gardni častnik, ki je spremljal voz, je začel streljati in takoj usmrtil enega morilca, policisti so ustrelili še tri napadalce. Sodijo, da se je napada udeležilo okoli 20 oseb. Po napadu je vse bežalo. Priletelo je vojaštvo in zasedlo vse dohode ter stražilo do pozne noči trg, kjer se je izvršil umor. Zapri so vsakega, ki se je nahajal v bližini napada. Aretiranih je bilo okoli 300 oseb. Ministri so prepovedali vse shode, ker so se bali,

da se ne proglasi republika. Enake varnostne odredbe so ukrenili po deželi.

Policijskega svarila niso naznanili kralju.

Istege dne malo pred umorom je raznal službojoči policijski častnik višjemu dvornemu maršalu, da preti nevarnost in naj vsled tega ne pusti kraljeve rodbine iz vile Vicioze v mesto. Dvorni maršal pa ni hotel tega naznaniti kralju, ker si je mislil, da so on in njegova družina že dovolj potrti vsled zadnjih političnih dogodkov in bi jih znala ta vest preveč vznemiriti. Pravijo, da se je maršal iz obupa sam usmrtil, ko je videl, kaj je prišlo vsled njegove zanemaritve.

Morilci.

Pravih kraljevih morilcev je menda šest; med njimi je znani španski anarhist Cordoba. Glavni morilec kraljev je ubit. Star je 30 let in je svobodomiseln brezverski učitelj. Piše se Manuel Buica. Služil je svojčas v 7. konjeniškem polku, potem pa postal ljudskošolki učitelj in služboval osem let na deželi. Zadnji čas je bil učitelj v Lizboni. — Namei morilec je bil umoriti tudi princea Emanuela, ter v splošni zmešnjavi postaviti na mesto portugalskega kraljestva republiko. V zato je bil menda vpleten tudi del vojaštva.

Lizbona po napadu.

Po napadu je izgledalo mesto, kakor da bi bili umrli vsi prebivalci. Zapri so vse trgovine, kavarne, gostilne. Po mestu je patuliralo vojaštvo.

Kraljica Amalija.

Pri napadu se je držala kraljica Amalija pogumno in s svojim lastnim telesom branila sinova. Po napadu je pa od groze omedlela. Zavedla se je šele čez eno uro. Pri mrtvem soprogu in sinu je prebela vso noč. V nedeljo so jo pa spravili v postelj. Obolela je na živcih. Tresla jo je huda mrzlica. Govorila je zmedenno. Zdravniki so v skrbeh zanjo.

Umorjeni kralj.

Karol I., vojvoda saški, se je poročil dne 28. septembra 1863, ni še torej izpolnil 45let. Bil je najstarejši sin kralja Ludovika I. in kraljice Pije. Oženil se je 22. maja 1886. s princezino Amalijo, hčerjo grofa Pariškega. Iz tega zakona je imel dva sinova: sedaj mrtvi prestolonaslednik Ludovik Filip se je poročil 21. marca 1887, mlajši princ

Emanuel pa 15. nov. 1889. Po svojih stariših je bil umorjeni kralj v bližnjem sorodstvu z našo cesarsko družino. Zasedel je bil prestol po smrti svojega očeta Ludovika I. dne 19. oktobra 1889. Za časa njegovega vladanja je dežela mnogo trpela vsled sovražnega razmerja do Angležev, posebno pa vsled vednih notranjih nemirov in puntov. Večkrat so republikanci nevarno pretili in našli pomoč celo pri upornih vojaki. Kraljevi ministri niso mogli ali pa niso hoteli pomagati državi na bolj trdna gospodarska tla. Ministrski predsednik Ribeire je pred malo leti uvedel celo preganjanje cerkvenih zavodov, kakor na Francskem, samo da bi odvrnil pozornost ljudstva proč od slabega državnega gospodarstva. V zadnjem času je vladal minister Franco z neomejeno oblastjo in hotel siloma udušiti vsak upor. To je pa revolucionarce tem bolj razkačilo. Kralj Karol ni slutil nič hudega, bil je vedno vesej in dobre volje ter mislil, da pojde vse tako gladko. Živel je res komodno in si ni preveč belil glave z državnimi posli, vendar takega plačila ni zaslužil, kakoršnega je prejel.

Novi kralj.

Kmalu po groznem umoru kralja in prestolonaslednika je sprejel vladanje mlajši sin. Imenoval se bo kralj Emanuel II. Novi kralj je v 19. letu starosti in je bil nedavno oklican polnoleten. Do sedaj je živel popolnoma mirno in zasebno, pečal se je z raznimi študijami. Svojega vzgojitelja je imel iz Avstrije. S politiko se pa ni pečal. Takoj je izdal Emanuel II. oglaš na ves portugalski prestol in obljublja, da bode varoval katoliško cerkev in portugalsko ustavo. Razpustil je ministerstvo Franco in poklical k vladni moči iz raznih strank. Nekateri trdijo, da je Franco že zapustil Portugalsko. Vojaki in civilne oblasti so novemu kralju že prisegle zvestobo.

Položaj na deželi.

Splošne revolucije, katero so hoteli nekateri prerokovati, se ni bati na Portugalskem. Ljudstvo po deželi je vkljub političnim homatijam mirno in udano kraljevi rodbini. Celu revolucionarci izjavljajo, da nimajo kraljevim umorom nič opraviti in da je to delo samih anarhistov, ki bi radi pomorili vse vladarje.

Sožalja.

Od vseh strani sveta so došli portugalski kraljevi rodbini in vladni mnogobrojni izrazi odkritosrčnega

LISTEK

SIN.

Iz življenja delavcev. Spisal V. R.
(Dalje.)

In čudno, tudi Berta ni bila taka kakor tedaj, ko je prišla. Vedno manj je gavorila z njo, nekaj kakor prikrita nevolja je bilo v njenih besedah. Tem bolj se je oklepala Francelja. V lepih nedeljskih večerih, ki so pršli pomladi, ga je ljubeznivo zaprosila, naj gre z njo na izprehod. In on je navadno izpolnil njeno prošnjo.

„Mamica — saj kmalu prideva. In če se zapozniva, vam ni treba skrbeti!“ Tako se je poslavljaj in odšel z Berto.

In tihe, samotne ure so potekale druga za drugo; zunaj je bil nemara lep večer, ves jasen in miren, ljudje so se izprehajali po drevoredih pod zelenečimi kostanji, v katerih je šumelo in šepetalo. Tudi Francelj z Berto je bil nemara med temi ljudmi, ves srečen in vesel, nobene žalobne misli ni bilo v njegovi duši, nobenega žalnega spomina, niti ne na samotno in zapuščeno materino srce.

Berta je ljubila cvetje. Dogodilo se je neke nedelje, da je prinesla prve nagelje domov in jih dala v vazo na mizi.

Toda slepa mati tega ni videla nikdo ji in ničesar povedal, z roko je zadela v vazo, ki je

padla na tla in se razbila in nageljni so se nemara zmočili in umazali. Prihitela je Berta, in ko je zagledala svoje pomandrano cvetje in razbito vazo na tleh, je zajokala strašno in krčevito, kakor otrok, ki se mu je zlomila krasna igračka. Mati se je vstrašila, prišel je Francelj in tolažil Berto in opravičeval mater, a Berta je jokala še dolgo. —

Poslej Berta ni več govorila prijazno z materjo.

Tudi Francelj je postajal osoren, kakor ni bil nikoli prej. Nemirno, težko življenje je nastopilo zanj, polno žalosti in joka.

Nekoč je prisedel Francelj k njej, ko Berte ni bilo doma. Nekako nezaupljivo je govoril in prikrit nemir je bil v njegovih besedah.

„Glejte, mati, stanovanje je pretesno za vse tri,“ je dejal, „Berta ni več zadovoljna — najmem vam sobico pri kateri vaših prijateljev, plačeval bom vsak mesec. —“

V zadnji je umolknil.

Ona je zaihtela, ko je slišala te besede.

„Čemu jočete, mati? Bolje bo za vas in za naju.“ Vsak dan vas pridem obiskat. Brez skrbi in v miru boste živeli! —“

„Francelj... moj sin!“ je iz pregovorila med solzami, več ni mogla. —

Teden pozneje je imela svoje stanovanje o podstrešni sobici svoje prijateljice Marijane, ki je revna in uboga živela ob mali pokojnini po umrlem možu. —

Začetkoma jo je prišel Francelj večkrat ob

iskat. A njegove skrbi so se množile, redkeje in redkeje je prihajal, končno ga ni bilo več.

Pred dvema leti je bil zadnjič pri njej. Žalosten je bil, bogve zakaj. Na njena vprašanja je odgovarjal: „Mati, jaz nisem srečen. Ne bom vam poravnal, zakaj ne.“ Brez slovesa je potem odšel.

In pričakovala je potem dan za dnevom, da pride še k njej, da se razjoče na njenih prsih in ji potoži svojo bol. —

A ni ga bilo nikdar več potem.

Dolge noči je prepačala za njim, povpraševala je ljudi in dejala so, da je vesel in srečen. A ona je bila prepričana, da ni. —

Od tedaj tudi ni več plačeval zanj. Živela je v rešitvi in bedi z Marijano in pred letom začela prodajati vžigalice ob stopnicah sv. Antona. —

Večerni hlad je bil že padel na mesto, ko se je vzbudila iz teh žalnih spominov. Mrzlo ji je bilo in tesneje se je zavila v ruto. Z nestrpnostjo je čakala noč. Ma ijano, ki jo je vodila vsak večer domov.

Morje je bilo nemirno, zdajpazdaj je pljusnil val ob kamenito ograjo, vrvi po jadrenicah doli v kanalu so se natezale in neprijetno pokale. Nekje nad mestom je zvonilo, zdajpazdaj je drdrala kočija mimo, pritaženo so se slišali koraki mimoidočih in sladki, preširni smehi. —

— Bog ve, morda gre tudi Francelj mimo in Berta mu z nasmehom kaže slepo starko na stopnicah. —

(Konec.)

sožalja. Kakor hitro je papež izvedel o umoru, je takoj odredil žalobno svečanost in mašo v sikstinski kapeli. K papežu so prišli gojenci portugiskega kolegija in se jokali. Papež jim je dejal: „Molite za svojo domovino, ki je molitve tako zelo potrebna.“ — Sožalje so izrazili avstrijski cesar, italijanski kralj, francoski predsednik, angleški kralj, nemški cesar in mnogi drugi vladarji.

Pogrebne slavnosti.

Trupli pokojnega kralja in prestolonaslednika so balzamirali. Pri rezanju kraljevega trupla so našli še eno kroglo v vratu. Od torka dalje ste trupli javno izpostavljeni občinstvu. Kraljica vdova Amalija in mati Marija Pija čuvati skoro vedno ob mrtvaškem odru. Pogreb se bo vršil najbrže v ponedeljek 10. t. m. z velikimi slovesnostmi pa tudi z izvanrednimi varnostnimi odredbami.

* * *

Grozen vnebovpijoč zločin je dovršen. Obsoja ga odkritosrečno vse, kar še pošteno misli na tem svetu. Obsojajo ga hinavsko in le na videz tudi brezverski listi in brezverske vlade. Čemu se neki sedaj delajo tako zelo ogorčene nad zločinom v Lizboni? Saj so te človeške zverine, kraljevi morilci povsem naraven izrastek današnje človeške družbe, ki jo zastrupljajo po brezverskih šolah in ji kradejo iz srea sveto vero po brezverskem tisku. Krščanstvo, čisto krščanstvo v Kristusovi cerkvi je edina trdna zaslomba in ščit vladarskih prestolov in njihovega življenja.

Političen pregled.

Volivna preosnova za istrski deželni zbor.

Italijanski listi pišejo, da se med zastopniki obeh narodnosti v Istri ni doseglo sporazuma, a da si je vlada pridržala, da predloži obstoječemu deželnozbornskemu odseku za volivno preosnovo točke, na podlagi katerih bi se imel skleniti kompromis. Za rešitev gotovih predlogov, n. pr. za proračun, naj bi se ustanovilo tako večino, ki bi bila brez sodelovanja Slovanov nemogoča. Ako naši zapuste zbornico, preprečijo lahko vsak našim koristim škodljiv sklep. V takem slučaju upravljalo bi se dalje po dotedanjih tozadevnih določbah. — Odsek za volivno preosnovo bi deloval istodobno z deželnim zborom, ki bo sklican najbrže še ta mesec. Ako se doseže sporazum, bi se nove volitve vršile v začetku poletja že na podlagi novega volivnega zakona.

Državni zbor.

Te dni so na Dunaju zborovali razni odseki državnega zbora. Delegacije sklepajo med drugim tudi o povišanju častniških plač. Čuje se, da bodo ta predlog podpirale vse stranke. Predlagati nameravajo tudi, da naj se zviša tudi plača moštva za 5. v na dan in ravno toliko za hrano.

Škof v poslanski zbornici.

Novoimenovani ogrski škof Czernoch, ki ima kot škof glas v magnatski zbornici, neče odložiti poslanskega mandata, ker hoče biti rajši v poslanski zbornici. Czernoch je rojen Slovak in izvoljen na program ljudske stranke in bo držal mandat, dokler ne bo gotovo, da dobi naslednika, ki bo kandidiral na isti program. Czernoch je zgodovinar in je bil desna roka kardinala Seniorja. Že pred dvajsetimi leti bi bil postal škof, pa je vlada vedno preprečila, ker ni hotel biti pristaš liberalne vlade.

Najvišji krogi nezadovoljni z Mažari.

Delegati, ki so se vrnili z Dunaja v Budimpešto, so pripovedovali tovarišem, da prestolonaslednik ne simpatizira s sedanjim načinom vlade, tako na Ogrskem kakor tudi ne z vlado skupnih zadev. Niso mu tudi všeč po vojnem ministru delegacijam dovoljene koncesije. Vladar sam zahteva predvsem, da se poostri poslovnik in izvede volivna reforma. Volivna preosnova lahko strmoglavni Andasyja, ker noče pritrditi Kristoffyjevi volivni preosnovi. V klubu neodvisne stranke so obesili podobo Okolicsanyja na črno desko. Jezi jih namreč njegov nastop za povišanje častniških plač.

Italija zgradi novo vojaško železnico.

„Gazzetta di Venezia“ poroča, da je predložil Gamurrini italijanskemu kralju načrt za novo vojaško železnico iz Rima proti zgornjemu delu Jadranskega morja v smeri prelazov, skozi katere pride lahko sovražnik v Italijo.

Italijanske utrdbe ob avstrijski meji.

Poročevalec o proračunu italijanskega vojnega ministrstva, poslanec Pais, je izjavil nasproti časnika, da hoče predlagati povišanje italijanskega proračuna za 40 milijonov lir. Za utrdbe ob vhodni (avstrijski) meji obstoji načrt. Utrdbe bodo

stale 600 milijonov lir. Podrobnosti so še tajne. Pais pravi, da je zgradila Avstrija zadnji čas ob italijanski meji močne utrdbe.

Vohunstvo na Francoskem.

V vozu toulonske cestne železnice so našli natančen opis utrdbe Napoleon s številom posadke in z drugimi tajnimi spisi. Uvedli so preiskavo.

Soproga znanega francoskega socialističnega voditelja Jauresa

se je ločila od svojega moža. Njegova hčerka je pa, kakor znano, odšla v samostan.

Delavci proti anarhistom.

V Varšavi so soc. demokratski delavci na javnem shodu sklenili odločen protest proti terorističnim ropom in umorom anarhistov.

Novi boji v Maroku.

Mulej Rešid je zasedel s številnim vojaštvom in artiljerijo Settat. Mesto hoče braniti z vso silo proti Francozom. General d'Amade namerava osvojiti Settat.

NOVICE

n V Mohorjevo družbo sprejemajo poverjeniki te dni še kakega zakasnjence. Kdor se je pozabil vpisati pred 5. februarjem, naj se vpiše nemudoma.

n Spremembe v duhovščini. Č. g. Ivan Kavalič, župnik v Šklednju je imenovan za kanonika v Kopru. Za kaplana v Lovran gre č. g. Šime Sironič, do sedaj v Buzetu, kamor pride č. g. Josip Mandić iz Lovrana. — Dne 31. januarja je bil kanonično vmeščen na župnijo Repentabor č. g. Josip Krančič. Castitamo!

n Za duhovnike. Škofija je te dni izdala „Index generalis folii diocesani“ od leta 1835—1875 in in 1883—1906. Ta knjizica bo dobrodošla župnim uradom, ker se bo imelo priročen pregled o raznih zakonih.

n Zadrudni kurz napravi „Ljudska posojilnica za tržaško občino“ pri sv. Ivanu pri Trstu. Pričel se bo v torek 10. marca in bo trajal do sobote. Natančen vspeled in druge podatke objavimo pravočasno.

n Katoliški tisk na Hrvaškem. Prošli petek se je v Zagrebu ustanovilo „Pijevo društvo za katoliški tisk na Hrvaškem“. Protektor je škof krški msgr. dr. Anton Mahnič, ki je prišel osebno k ustanovnem shodu. Predsednikom je izvoljen Mijo Tkalec, podpredsednikom Stj. Hartman, tajnikom Bogoljub Stričić, blagajnikom Stj. Markulin. Med odborniki so iz Zagreba: dr. pl. Michalovich, Ivan Fezić in Oto Szlavik. Ostali odborniki so vzeti iz večjih mest Hrvaške, Slavonije, Dalmacije in Istre. Odbornik na Krku je Josip Dminič. V nadzornem svetu je med drugimi Ljudevit Tomšič. — Razpravljanje je bilo zelo živo, ter ga je zaključil dr. Mahnič z nagovorom, v katerem je posebno počastil navzoče gospe. Pozdravljamo novoustanovljeno društvo in mu želimo mnogo uspeha!

n Viharen shod jestvinarjev v Trstu. V torek popoldne so imeli tržaški in okoličanski jestvinarji shod. Kakor znano zahtevajo slovenski zadrudniki te zadruge popolno enakopravnost v jezikovnem oziru, česar jim Lahi nočejo pripustiti. Slovenskih zadrudnikov na shodu je bilo veliko, a vendar so ostali v častni manjšini. Od Slovencev je bil določen za govornika g. Škerl od sv. Ivana. Ta je najprej v laškem jeziku ponavljal slovenske zahteve, nato pa nadaljeval svoj govor v slovenskem jeziku. Lahi so vsled tega pričeli kričati in hoteli sklepati ne ozirajo se na Slovence. Zato so postali tudi Slovenci razburjeni in so šli proti predsedniški mizi hoteči zabraniti vsako tako sklepanje. Tu se je zgodilo nekaj nečuvnega. Trgovec Dionisio iz ulice Barriera vecchia je napadel Slovence g. Preloga in ga pričel daviti. Le z največjim naporom se je posrečilo Dionisio odstraniti. Slovence pa prav lepo priporočamo, naj še nadalje kupujejo pri takih trgovcih kot je Dionisio in drugi in naj se dajo pohlevno zadaviti.

n Pisarna družbe sv. Rafaela v varstvo katoliških izseljencev v Trstu je imela v drugi polovici meseca januarja sledeče poslovanje: navodila je dala štirim izseljencem, pisem je sestavila devet, izvanredno pomoč je nudila v dveh slučajih.

n Roparski napad pri Devinu. V zadnji številkli smo na kratko omenili o roparskem napadu na voznika Petra Furlana. Danes podajemo nekaj podrobnosti o napadu samem in pa o napadalcu. Med potjo, ko je Furlan peljal moko, je prisedel na voz mlad človek, star okoli 20let, z dolgo črno

suknjo, črnim, mehkim klobukom, srednje postave. V gostilni Plesovi je ponujal Furlanu žganja. Peljal se je na to okoli pol 8. ure proti Trzicu (Monfalcone) z njim na istem vozu in naenkrat ustrelil od zadaj na Furlana. Ko bi se ne pripeljal v tem trenutku nek drugi voz nasproti, bi napadalec Furlana gotovo usmrtil in oropal. Tega se je pa zbal in hitro pobegnil. Furlan je bil ranjen, a ne težko; sedaj je že toliko okreval, da zopet opravlja svoje delo. Napadalec je Furlan poznal. Piše se Avgust Semulič, po poklicu čevljar, doma iz Brestovice na Krasu, rojen l. 1888. Semulič je delal v Trstu in je prihajal domov vsak mesec po enkrat. 28. m. m. je prišel v Brestovico domov ob pol enajsti uri ponoči, odšel je pa v Trst ob četrti uri zjutraj z besedami: „Z Bogom, morda me ne boste več videli. Nikar ne jočite!“ Ljudje so ga videli 28. t. m. že popoldne pohajkovati na cesti od Devina proti Sesslanu. Postiljonu devinskemu je dal neko pismo, da bi ga dal v poštni nabiralnik na postaji sesslanski. Šel je na to v gostilno k Plesu v Devinu, kjer je moral najbrž videti, ko je Furlan, mlinarski pomočnik, od Plesa dobil 200 kron. Ljudje so ga nato videli s Furlanom sedeti skupaj na vozu. Pismo, ki ga je dal postiljonu, je bilo naslovljeno na njegovo ljubico Terezo Frol, ki je doma iz Jelšan in služi v Trstu. Oblast ima bržčas pismo že v roki. Semulič se je moderno nosil. Njegov oče je bil dolgo let v Brestovici pismonoša. Razni listi sedaj ugibajo, jeli Semulič tudi morilec kočijažev Praznika, Mohoroviča in Vidava. Nekteri pravijo, da je, drugi zopet, da ne. Mi bi se skoraj pridružili poslednjim. Sicer bo pa že bodočnost pokazala, kaj je na tem. Za sedaj je najbolj važno to, da se je oblastim posrečilo dobiti Semuliča. Ta je namreč pobegnil čez mejo in v Vidmu na Laškem vstopil pri nekem čevljarju v delo. Tam ga je prišla policija in zaprla. Seveda bo prepeljan nazaj v Avstrijo, kjer bo prejel zaslužen kaznen.

n Tožba proti škofu Dr. Flappu in liberalci. Ni dolgo temu, da so neki liberalni časniki prinesli in to baje iz „zelo zanesljivega vira“ senzacionalno vest, da sta prosta Zannetti v Pulju in Rocco v Rovinju vložila proti poreškemu škofu Dr. Flappu tožbo na Sveto Stolicco. Ljudje, ki znajo, da obstoji cerkveno pravo, so prejeli, to vest z veliko rezervno, ker je znano, da če se izda časopisom kako „tožba“ proti cerkvenim predstojnikom prej, kakor je Sveta Stolica izrekla svojo sodbo, je „tožba“ skoro gotovo določena za . . . koš kakega knelista pri kardinalu Merry del Val.

Ker so se pa časniki sklicevali na „zelo zanesljiv vir“, smo menili, da gre morda za kako apelacijo omenjenih proštov proti kaki določbi poreške kurije v notranjih cerkvenih zadevah, to bi ne bilo prav izključeno. Zdaj pa kar naenkrat izjavita oba prosta, da o tej tožbi ni njima nič znano! Ja, šment: koliko pa morajo veljati trditve liberalnih časopisov proti duhovnikom, ko se te vesti ne sklicujejo na „zanesljiv vir.“

Če si že „zanesljivi vir“ izmišlja tako mastne vesti, mislimo, da si jih bodo drugi „nezanesljivi“ viri izmišlili še več kot pisatelj „1001 noči“ . . . seveda če gre proti duhovnikom.

Taki so vsi liberalci, slovenski, hrvaški in laški. Najprej se tendenciozno izmislijo kaj proti duhovniku, potem ga psujejo. Žal, da jim gredo včas na lim tudi sicer pošteni listi.

n Znani profesor Ehrhard, ki je bil priobčil v „Internationale Wochenschrift“ neko razpravo, v kateri kritizira prav neprimerno najnovejšo encikliko Sv. Očeta, je uvidel, da je šels svojo „kritiko“ predalec in je obelodanil zdaj v „Kölnische Volkszeitung“ tozadevno novo izjavo. V isti obžaluje, „da so njegova izvajanja bila nekterim v spodtiko, izpove, da stoji popolnoma na temelju katoliške dogme, da popolnoma priznava cerkveno oblast in da hoče ostati na vsak način zvest sin katoliške Cerkve.“

Tako učeni Ehrhard: naši liberalčiči pa. ki v primeri z Ehrhardom ne znajo štet niti do pet, govorijo o pap žu, škofih, duhovnikih kakor o svojih služabnikih in so vedno pripravljeni groziti z drugo („narodno“) vero!

n Na graškem vseučilišču so šli — vkljub prepovedi akademičnega senata. — Zastopniki nekega nemškega liberalnega društva k eni promociji v barvah. Ker so pa liberalci, jim ne bo liberalni senat skrivil lasu; ko bi bili katoličani, tedaj bi bili prišli brezdvomno v disciplinarno preiskavo. Kar je dovoljeno „napredijakom“, ni dovoljeno katoličanom. To je teorija in praksa liberalizma.

n Na smrt obsojeni portarturski generali. Vojno sodišče v Peterburgu je obsodilo na smrt generale Steslja, Focka in Reussa. Smirov je obsojen na 10 let težke ječe. Pričakuje se, da bo car obsojence pomilostil.

Darovi.

„Elizabetišču“ v Tomaju so darovali tekom pretečenega leta in za božičnico sledeči dobrotniki:

Prevzv. g. Dr. Franc Nagl, škof tržaško — koperski K 20; prevzvišeni g. Dr. Anton Mahnič, škof krški K 50; Matija Sila, častni kanonik v Tomaju K 20; Simon Žužek, duhov. svetnik-župnik na Kranjskem K 20; Henrik Šone, vodja semen. v Trstu, K 20; Franc Hirti, župnik na Štajerskem, K 20; Josip Zupan, častni kanonik v Dolini K 10; Simon Zupan, župnik na Kranjskem, K 10; blagorodni g. Anton Rebek, namestn. svetnik in okr. glavar v Sežani K 10; Ivan Slavec, dekan-župnik na Opčini, K 10; Janez Tiringier, kaplan v Tomaju K 10; P. Franc Javšovec, super. v Ljubljani K 10; Jurij Keblič, vodja tovarne v Reki, K 10; Ivan Franko, kurat v Štjaku K 10; Franc Sila, župn. upravitelj v Trstu, K 5; Anton Lednik, župnik na Štajerskem, K 5; Anton Rogač, častni kanonik v Hrušici K 5; Josip Omers, župnik v Sežani K 5; Franc Rihar, župnik na Kranjskem K 5; Josip Kosec, župnik, Kamnje K 5; Josip Sanein, župnik v Predloki K 5; Josip Macarol, župnik v Kontovelu K 5; Jakob Mrak, župnik na Kranjskem, K 5; Ludovik Šone, ekspozit v Boljuncu K 5; blagorodni g. Dr. T. Reja, zdravnik v Komnu K 5; Gabrijel Piščane, kaplan v Skednju, K 4; Ivan Pipan, župnik v sv. Antonu pri Kopru K 4; Ivan Koruza, župnik, v Klani K 4; Janez Brulce, župnik na Kranjskem, K 4; Štefan Jenko, župnik v Podgrajju, K 4.

Bog plati vsem imenovanim in neimenovanim blagodušnim dobrotnikom, posebno vsem udeležencem pri naši božičnici, zlasti pa vsem onim dobrotnikom, kateri so pri tej priliki v korist „Elizabetišča“ preplačali vstopnino.

Ne smemo pozabiti tudi lepe vsote 33 K, katero so darovali duhovniki goriške in tržaške škofije zbrani na konferenci v Tomaju, dne 9. januarja t. l. Bog jim povrni!

Dal Bog, da bi našli ti dobrotniki še mnogo usmiljenih posnemovalcev!

Predstojništvo „Elizabetišča“

Zavodu sv. Nikolaja so v mesecu decembru darovali sledeči dobrotniki:

Poljšak Anton, kurat v Bevkah, K 3-46 v; Jerin Marija, Trst, K 2; Kurinčič Ivan, kurat v Medani, K 2; Kolar Anton, župn. Kebelj, Oplotnica K 4; F. S. sv. Ivan, K 6; Čedilnik Ivana, Rašišca, K 5-20 v; Mestna občina, Idrija K 20; Slavn. županstvo stoln. mesta Ljubljana K 100; Marinič Fran, župn. Kojško, K. 2; Slavn. županstvo Stari trg pri Ložu, K 50; Čampa Ema, Trst, K 2; Slavn. županstvo Kranj K 30; Dvornik, dekan, Gornji grad, K. 4; Nagel Ivan, župn. Sele, Koroško, K 5; Ulčnik, župn. Mislinje K 2. Posredovalnica K 29; udnina K 11-60 v; preostanek novembra K 409-43 v. Skupni dohodek je K 687-79 v; stroškov je bilo K 483-74 v; prebitka torej ostane K 204-05 v. V mesecu decembru je prišlo v zavod 73 deklet, odšlo pa 65. Vodstvo.

Svetko Flanibal Škerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico jestvin in pekarno.

Pošilja na deželo tudi pošne pošiljatve od 5 K naprej.

Posebno se priporoča čč. duhovščini.

Ubrino in konsumno društvo Sv. Ivana

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

javlja sl. občinstvu, da je svoje prostore preustrojilo v najnovejšem sloju.

Ima na razpolag. veliko dvorano v pritličju, n. j. modernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krst. poroke in društvene sestanke.

Toči domače vino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refoš v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnstvo.

Prvi slovenski denarni zavod v Trstu

Tržaška posojilnica in hranilnica

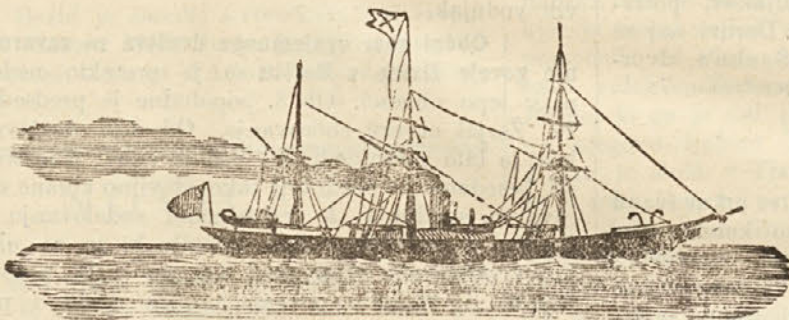
registrovana zadruga z omejeno zavezo

Piazza Caserma šte. 2, 1 nadstropje (v lastni hiši).

Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4% v a ga se lahko p. 1 K. Rentni davek plačuje zavod sam in ne vlagatelj.

Posojuje denar na menjice zastave in vknjižbe. Ima najmodernejšo varnostno ce-

lico, varno proti vlamu in požaru, v njej se shranjujejo lahko: vrednostni papirji, zlatnine, biseri, testamenti itd. Ako hoče kdo kupiti srečke na obroke mu to pre-
skrbi posojilnica jako po ceni

Z Bogom! Srečno pot! V da jno Ameriko!

Zakaj potujejo naši ljudje najraje čez Trst na ladijah avstro-ameriške parniške družbe (Avstro Amerikana Bratje Kozulič i dr.)? Odgovor:

Rafaelova družba v Trstu priporoča to iz teh le vzrokov:

Prednosti: v Trstu 1) smo mi doma, 2) smo pod avstrijskim varstvom do Amerike, 4) ni treba menjavati denarja, 5) si

lažje pomagamo v svoji materinščini (v prodajalnicah, uradih, cerkvah), 6) imamo večinoma slovanske sopotnike.

Prednosti: na adijah avstro-ameriške (Avstro-Americana) plovitbene družbe:

1) domači ljudje v postrežbi, 2) domača kuhinja, 3) uvaževanje slovanskih jezikov, v napisih, govoru, v razvrstitvi (po narodnosti v izseljeniškem domu 1 na ladijah), 4) lastni izseljeniški dom, obdan z lepim vrtom na samem, izven mesta tik morja. Do poslopja električni tramvaj. Po vseh prostorih električna razsvetljava. Hrana in stanovanje brezplačno pred odplitvijo za 2000 oseb, 5) močne ladje, 6) v izseljeniškem domu nameravana katoliška kapela. Govorilo se je tudi o posebnem dušnem pastirju za izseljence, 7) strogo ločenje veroizpovedanja, narodnosti, spola, 8) Vožnja mnogo ceneje, 9) Zveza tudi v južno Ameriko, 1908) 10. Strogo nadziranje in poduk agentov, ki ne smejo vabiti še manj pa siliti ljudi v tujino.

J sip Rože

Trst - mizarski mojster - Trst

Via Giulia. — Telefon šte. 1971.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarska dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

Edina mehanična

Tovarna pohištva

v Trstu

tvrdke Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa 46.

— Skladišča Piazza Rosario št. 1. —

Trgovsko-obrtna zadruga

Via S. Francesco d'Assisi št. 2, I. r. V TRSTU Via S. Francesco d'Assisi št. 2, I. n.

kjer je bila prej „Tržaška posojilnica in hranilnica“. — Telefon št. 16-04.

Poštno hranilnični račun 74679

Sprejema hranilne vloge od vsake 5° gar, tudi če ni član, in je obrestuje po 5° tako da se po 260 tednih dob 300 K

Sprejema hranilne knjižice tujih zavodov, in je realizuje ne da se bi obrestovanje pretrgalo. — Daje v najem hranilne pušice, katere so najprimernejše sredstvo za varčevanje v družinah — posebno pa, pri nedoraslih. Hranilne pušice se odpirajo le v uradu. — Deleži so po 20 K in po 2 K.

Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: ob delavnikih od 9—12 d. in 3—5 p. Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrowana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od neudov in jih obrestuje po

4 1/2 %

Davke plača hranilnica sama. Za varnost vlog jamčijo udje.

(280) z vsem svojim premoženjem v znesku približno en milijon kron in pol.

Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustnem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vlaga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.

Razširjajte in priporočajte „ZARJA“